

OBSAH

OD REDAKCE	5
ÚVOD	9

KAPITOLA PRVNÍ

VZNIK A VÝVOJ FILOSOFICKÉHO MYŠLENÍ VE VÝ- CHODNÍCH OTROKÁŘSKÝCH SPOLEČNOSTECH VE STAROVĚKU	27
1. Zrod filosofického myšlení ve starověkém Egyptě a Babyloně	33
2. Vznik a vývoj filosofického myšlení ve starověké Indii	38
3. Vznik a vývoj filosofického myšlení ve starověké Číně	52

KAPITOLA DRUHÁ

VZNIK A VÝVOJ FILOSOFIE V ŘECKU A ŘÍMĚ ZA OTRO- KÁŘSKÉHO ŘÁDU	63
1. Materialismus ionských myslitelů a první idealistické směry ve starém Řecku	66
2. Materialismus V. stol. př. n. l. a jeho boj s idealismem („Demokritova linie“ a „Platonova linie“)	80
3. Filosofie Aristotelova	98
4. Vývoj filosofie v hellenistickém období (III.—I. stol. př. n. l.). Epikuros	112
5. Vývoj filosofie ve starém Římě. Materialismus Lucretia Cara	121

KAPITOLA TŘETÍ

VÝVOJ FILOSOFICKÉHO MYŠLENÍ V OBDOBÍ FEUDA- LISMU (AŽ DO VZNIKU KAPITALISTICKÝCH VZTAHŮ)	143
I. Filosofické a sociologické myšlení v zemích Východu	149
1. Čína	149
2. Indie	160
3. Japonsko	171
4. Írán	182
5. Filosofie v arabských zemích. Židovská filosofie	192
6. Filosofické a sociologické myšlení Byzance	204

II. Filosofické a sociologické myšlení národů SSSR	207
1. <i>Národy střední Asie</i>	207
2. <i>Národy Zakavkazska</i>	215
3. <i>Rusko (IX.—XVI. stol.)</i>	228
III. Filosofické a sociologické myšlení v zemích západní Evropy (V.—XIV. stol.)	241

KAPITOLA ČTVRTÁ

ROZVOJ FILOSOFICKÉHO MYŠLENÍ V ZEMÍCH ZÁPADNÍ A STŘEDNÍ EVROPY V OBDOBÍ FORMOVÁNÍ KAPITALISTICKÝCH VZTAHŮ (XV.—XVI. STOL.)	258
1. Vývoj pokrokového filosofického myšlení v boji s katolickou náboženskou ideologií a scholastikou (XV.—zač. XVI. stol.)	262
2. Sociologické názory v období reformace	274
3. Raný utopický socialismus. Tomáš More a Campanella	279
4. Boj vědy s teologií v XV.—XVI. stol. Mikuláš Koperník	282
5. Boj materialismu s idealismem v Itálii koncem XVI. stol. Giordano Bruno	287

KAPITOLA PÁTÁ

BOJ MATERIALISMU S IDEALISMEM V ZÁPADNÍ EVROPĚ V OBDOBÍ RANÝCH BURŽOASNÍCH REVOLUCÍ (KONEC XVI.—ZAČÁTEK XVIII. STOL.)	296
1. Vytváření přírodovědeckých základů mechanistického materialismu a metafysické metody myšlení v XVII. stol.	300
2. Rozvinutí materialistické filosofie a přírodních věd v boji s teologií v Itálii v XVII. stol. Galilei	307
3. Rozvoj filosofického myšlení v Anglii v předvečer a v období buržoasní revoluce XVII. stol. Materialismus F. Bacona a T. Hobbese	313
4. Francouzská filosofie XVII. stol. Descartes a kartesiánství. Gassendi	331
5. Materialismus v Nizozemí v XVII. stol. B. Spinoza	354
6. Rozvinutí mechanistické přírodní vědy a metafysického materialismu na konci XVII. a na začátku XVIII. stol. Newton a newtonovství	366
7. Boj materialismu a idealismu v Anglii po buržoasní revoluci v XVII. stol.	374
8. Filosofie v Německu v XVII. stol. a na začátku stol. XVIII. Leibniz	391
9. Sociologické názory v Itálii na konci XVII. a na začátku XVIII. stol. Vico	398

KAPITOLA ŠESTÁ

VÝVOJ FILOSOFICKÉHO MYŠLENÍ V RUSKU V OBDOBÍ VLÁDY NEVOLNICTVÍ A ZRODU BURŽOASNÍCH VZTAHŮ (XVII. A PRVNÍ DVĚ TŘETINY XVIII. STOL.)	404
1. Filosofické a sociologické názory v Rusku v XVII. a v první polovině XVIII. stol.	409
2. Materialismus M. V. Lomonosova. Jeho význam v rozvoji nových myšlenek v přírodovědě	419

KAPITOLA SEDMÁ

FILOSOFIE FRANCOUZSKÝCH OSVÍCENCŮ A MATERIALISTŮ – IDEOLOGICKÁ PŘÍPRAVA BURŽOASNÍ REVOLUCE VE FRANCII V XVIII. STOL.	442
1. Vývoj francouzské filosofie na konci XVII. a na počátku XVIII. stol. Skepticismus P. Bayla. Meslierův materialismus a utopický komunismus	447
2. Francouzští osvícenci XVIII. stol. Voltaire. Montesquieu. Condillac	455
3. Francouzský materialismus XVIII. stol. Lametrie. Diderot. Helvétius. Holbach	465
4. Metafysické názory přírodovědců XVIII. stol. a francouzský materialismus	490
5. Filosofické a sociologické názory osvicenských demokratů a utopických komunistů ve Francii druhé poloviny XVIII. stol. Rousseau. Morelly. Mably	500
6. Filosofické myšlení ve Francii v letech buržoasní revoluce (1789–1794)	509

KAPITOLA OSMÁ

VÝVOJ FILOSOFICKÉHO MYŠLENÍ V SEVERNÍ AMERICE V OBDOBÍ UPEVŇOVÁNÍ BURŽOASNÍHO ŘÁDU (DRUHÁ POLOVINA XVIII. STOL. – PRVNÍ TŘETINA XIX. STOL.). FILOSOFICKÉ MYŠLENÍ V LATINSKÉ AMERICE XVIII. STOL.	516
1. Osvícenci v Severní Americe v druhé polovině XVIII. stol. B. Franklin. Th. Jefferson. Th. Paine	519
2. Materialismus J. Priestleyho a jeho vliv v USA. Filosofické názory F. Coopera	530
3. Filosofické myšlení v zemích Latinské Ameriky v XVIII. stol.	536

KAPITOLA DEVÁTÁ

ROZVOJ FILOSOFIE V BOJI MATERIALISMUS IDEALISMEM V RUSKU A V JINÝCH ZEMÍCH EVROPY V OBDOBÍ ROZKLADU FEUDÁLNĚ NEVOLNICKÉHO ŘÁDU (DRUHÁ POLOVINA XVIII. – PRVNÍ ČTVRTINA XIX. STOL.)	540
1. Filosofie v Rusku v poslední třetině XVIII. a začátkem XIX. stol. Osvícenci a Radiščev	540
2. Filosofické myšlení na Ukrajině v druhé polovině XVIII. stol. G. V. Skovoroda	562
3. Filosofické myšlenky jugoslávského přírodovědce XVIII. stol. R. J. Boškoviče	565
4. Filosofické myšlení v Polsku na konci XVIII. a na začátku XIX. stol. Osvícenští materialisté	567
5. Filosofické myšlení v Rumunsku v XVIII. a na začátku XIX. stol.	572
6. Filosofické myšlení v Maďarsku v XVIII. a začátkem XIX. stol.	578
7. Materialistická filosofie v Rusku v první čtvrtině XIX. stol. Děkabristé-materialisté	581
ZÁVĚR	593
JMENNÝ REJSTŘÍK	599